ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 10ης Μαρτίου 2005 *

Στην υπόθεση C-342/03,

με αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, ασκηθείσα στις 4 Αυγούστου 2003,

Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενο από την N. Díaz Abad, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγον,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τους M. Bishop και D. Canga Fano,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

υποστηριζόμενου από την

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους X. Lewis και R. Vidal Puig, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουσα,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič (εισηγητή) και E. Levits, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 2ας Δεκεμβρίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με το δικόγραφο της προσφυγής του, το Βασίλειο της Ισπανίας ζητεί από το Δικαστήριο την ακύρωση του κανονισμού (ΕΚ) 975/2003 του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2003, σχετικά με το άνοιγμα και τον τρόπο διαχείρισης δασμολογικής ποσόστωσης για τις εισαγωγές τόνου σε κονσέρβες που υπάγεται στους κωδικούς ΣΟ 1 604 14 11, 1604 14 18 και 1604 20 70 (ΕΕ L 141, σ. 1).

Το νομικό πλαίσιο

2 Το άρθρο 1 του κανονισμού 975/2003 προβλέπει ότι, «[α]πό την 1η Ιουλίου 2003, οι εισαγωγές τόνου σε κονσέρβες που υπάγεται στους κωδικούς ΣΟ 1604 14 11, 1604 14 18 και 1604 20 70 καταγωγής οποιασδήποτε χώρας υπόκεινται σε δασμολογικό συντελεστή δώδεκα τοις εκατό, εντός των ορίων της δασμολογικής ποσόστωσης που ανοίγεται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό».

3 Το άρθρο 2 του εν λόγω κανονισμού διευκρινίζει τα εξής:

«Η δασμολογική αυτή ποσόστωση ανοίγει ετησίως και έχει αρχική διάρκεια πέντε ετών. Ο όγκος της για τα δύο πρώτα έτη καθορίζεται ως εξής:

— 25 000 τόνοι από την 1η Ιουλίου 2003 έως τις 30 Ιουνίου 2004,

— 25 750 τόνοι από την 1η Ιουλίου 2004 έως τις 30 Ιουνίου 2005.»

4 Το άρθρο 3 του κανονισμού αυτού προβλέπει την κατανομή της ποσοστώσεως ως εξής:

«Η δασμολογική ποσόστωση διαιρείται στα ακόλουθα τέσσερα τμήματα:

α) ποσόστωση που συνιστά 52 % του ετήσιου όγκου, η οποία φέρει τον αύξοντα αριθμό 09.2005 και προορίζεται για τις εισαγωγές καταγωγής Ταϊλάνδης·

β) ποσόστωση που συνιστά το 36 % του ετήσιου όγκου, η οποία φέρει τον αύξοντα αριθμό 09.2006 και προορίζεται για τις εισαγωγές καταγωγής Φιλιππίνων·

γ) ποσόστωση που συνιστά το 11 % του ετήσιου όγκου, η οποία φέρει τον αύξοντα αριθμό 09.2007 και προορίζεται για τις εισαγωγές καταγωγής Ινδονησίας, και

δ) ποσόστωση που συνιστά το 1 % του ετήσιου όγκου, η οποία φέρει τον αύξοντα αριθμό 09.2008 και προορίζεται για τις εισαγωγές καταγωγής άλλων τρίτων χωρών.»

5 Ο κανονισμός 975/2003 εκδόθηκε υπό τις ακόλουθες συνθήκες.

6 Στο τέλος του 2001, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η Ταϊλάνδη και οι Φιλιππίνες συμφώνησαν να προβούν σε διαβουλεύσεις προκειμένου να εξετάσουν σε ποιο βαθμό η εφαρμογή ενός συστήματος δασμολογικών προτιμήσεων σε κονσέρβες τόνου καταγωγής των χωρών που απαρτίζουν την ομάδα κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (στο εξής: κράτη ΑΚΕ») έθιγε τα νόμιμα συμφέροντα της Ταϊλάνδης και των Φιλιππίνων. Την εποχή εκείνη, στις εισαγωγές τόνου σε κονσέρβες καταγωγής Ταϊλάνδης, Φιλιππίνων και άλλων χωρών επιβαλλόταν δασμός με τον συνήθη συντελεστή ή «συντελεστή του πλέον ευνοούμενου κράτους», ύψους 24 %.

7 Επειδή οι διαβουλεύσεις δεν κατέληξαν σε κοινώς αποδεκτή λύση, η Κοινότητα, η Ταϊλάνδη και οι Φιλιππίνες ζήτησαν τη διαμεσολάβηση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: ΠΟΕ).

8 Στις 20 Δεκεμβρίου 2002, ο διαμεσολαβητής εξέδωσε τη γνώμη του, με την οποία συνέστησε στην Κοινότητα να ανοίξει, για τις εισαγωγές τόνου σε κονσέρβες καταγωγής Ταϊλάνδης και Φιλιππίνων, ετήσια ποσόστωση με δασμολογικό συντελεστή 12 %.

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

9 Το Βασίλειο της Ισπανίας άσκησε προσφυγή ακυρώσεως με την οποία ζητεί από το Δικαστήριο να ακυρώσει τον κανονισμό 975/2003 και να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

10 Το Συμβούλιο ζητεί την απόρριψη της προσφυγής και την καταδίκη του Βασιλείου της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα.

11 Με διάταξη της 15ης Ιανουαρίου 2004, επετράπη στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να παρέμβει υπέρ του Συμβουλίου.

12 Προβλέποντας την αποδοχή της αιτήσεως παρεμβάσεως, το Βασίλειο της Ισπανίας ζήτησε, με έγγραφο της 4ης Νοεμβρίου 2003, να αντιμετωπιστούν ως απόρρητα ορισμένα στοιχεία του δικογράφου της προσφυγής, σύμφωνα με το άρθρο 93, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε.

Επί της προσφυγής

13 Προς στήριξη της προσφυγής του, το Βασίλειο της Ισπανίας προβάλλει οκτώ λόγους ακυρώσεως, αντλούμενους, αντιστοίχως, από παραβίαση της αρχής της κοινοτικής προτιμήσεως, από στρέβλωση του ανταγωνισμού, από πλημμέλεια της διαδικασίας, από παράβαση της συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ των χωρών της ομάδας κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, η οποία υπογράφηκε στην Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000 (ΕΕ L 317, σ. 3) και εγκρίθηκε από την Κοινότητα με την απόφαση 2003/159/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2002 (ΕΕ 2003, L 65, σ. 27, στο εξής: συμφωνία της Κοτονού), από παραβίαση των συμφωνιών προτιμήσεως που συνήφθησαν μεταξύ των κρατών ΑΚΕ και των κρατών που διέπονται από το «ειδικό καθεστώς για την καταπολέμηση της παραγωγής και διακινήσεως ναρκωτικών», από παραβίαση της αρχής προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, από ελλιπή αιτιολογία και από κατάχρηση εξουσίας.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παραβίαση της αρχής της κοινοτικής προτιμήσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

14 Η Ισπανική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η κοινοτική προτίμηση είναι μία από τις αρχές της Συνθήκης ΕΚ και αποτελεί θεμέλιο του κοινού δασμολογίου. Είναι απαραίτητο να λαμβάνεται υπόψη το συμφέρον της Κοινότητας και να εξασφαλίζεται η κοινοτική παραγωγή. Ο κανονισμός 975/2003 παραβιάζει την αρχή αυτή, δεδομένου ότι τα μέτρα που προβλέπει θα μπορούσαν να θεσπισθούν μόνο σε περίπτωση ανεπάρκειας της κοινοτικής παραγωγής. Εν προκειμένω όμως, δεν αποδείχθηκε τέτοια ανεπάρκεια. Συναφώς, η εν λόγω κυβέρνηση επισημαίνει ότι η Ισπανία είναι η τρίτη παγκοσμίως παραγωγός χώρα σε επίπεδο παραγωγής τόνου σε κονσέρβες και η δεύτερη σε επίπεδο εξαγωγών και ότι περισσότερο από το 80 % του συνόλου των εξαγωγών αυτών προορίζεται για τον εφοδιασμό της κοινοτικής αγοράς.

15 Η Ισπανική Κυβέρνηση τονίζει ότι ο τόνος σε κονσέρβες αποτελεί ιδιαιτέρως σημαντικό προϊόν για την ισπανική οικονομία και, ειδικότερα, για την αυτόνομη κοινότητα της Γαλικίας, η οποία ήδη αντιμετωπίζει σοβαρά οικονομικά προβλήματα και καλύπτει το 90 % της παραγωγής του εν λόγω προϊόντος στην Ισπανία. Επομένως, πρόκειται για ευαίσθητο προϊόν, το οποίο απαιτεί υψηλό βαθμό δασμολογικής προστασίας, προκειμένου να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά του σε σχέση με τα καταγόμενα από άλλες χώρες προϊόντα.

16 Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι η επονομαζόμενη αρχή «της κοινοτικής προτιμήσεως» δεν αποτελεί νομική υποχρέωση. Η αρχή αυτή σημαίνει απλώς ότι οι κοινοτικοί παραγωγοί πρέπει να τυγχάνουν ευνοϊκότερης μεταχειρίσεως από τους παραγωγούς των τρίτων χωρών. Δεν απαγορεύεται στην Κοινότητα να εκδώσει μια πράξη δυνάμενη να προκαλέσει ζημία στους κοινοτικούς παραγωγούς. Η εν λόγω αρχή δεν παραβιάστηκε εν προκειμένω, δεδομένου ότι στις εισαγωγές τόνου σε κονσέρβες, εντός των ορίων της δασμολογικής ποσοστώσεως που προβλέπει ο κανονισμός 975/2003, επιβάλλεται δασμός ύψους 12 %, οπότε οι κοινοτικοί παραγωγοί εξακολουθούν να τυγχάνουν ευνοϊκότερης μεταχειρίσεως σε σχέση με τις τρίτες χώρες.

17 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η «κοινοτική προτίμηση» είναι απλώς μία από τις πολιτικής φύσεως εκτιμήσεις που τα κοινοτικά όργανα μπορούν να λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων εκτιμήσεων, για τον καθορισμό των δασμολογικών συντελεστών. Αν τα κοινοτικά όργανα έπρεπε να τηρούν την «κοινοτική προτίμηση» σε κάθε περίπτωση, το πεδίο εφαρμογής της κοινής εμπορικής πολιτικής θα περιοριζόταν σε στενά και ασυμβίβαστα με τη Συνθήκη όρια.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

18 Είναι γεγονός ότι η «κοινοτική προτίμηση» αποτελεί μία από τις πολιτικής φύσεως εκτιμήσεις επί των οποίων στηρίχθηκαν τα κοινοτικά όργανα κατά τη σύναψη εμπορικών συμφωνιών με τρίτες χώρες.

19 Όπως, πάντως, διευκρίνισε το Δικαστήριο, η προτίμηση αυτή σε καμία περίπτωση δεν συνιστά νομική υποχρέωση της οποίας η παράβαση συνεπάγεται την ακυρότητα της οικείας πράξεως (απόφαση της 14ης Ιουλίου 1994, C-353/92, Ελλάδα κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-3411, σκέψη 50).

20 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστεί ο βαθμός εφοδιασμού της κοινοτικής αγοράς και οι επιπτώσεις του κανονισμού 975/2003 στην κοινοτική οικονομία.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από στρέβλωση του ανταγωνισμού

Επιχειρήματα των διαδίκων

21 Η Ισπανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το άνοιγμα της δασμολογικής ποσοστώσεως που προβλέπει ο κανονισμός 975/2003 προκαλεί στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού στην αγορά κονσερβών τόνου, καθόσον επηρεάζει αρνητικά την κοινοτική βιομηχανία και κλονίζει, ως εκ τούτου, την ισορροπία στην αγορά. Η Ισπανική Κυβέρνηση προσκομίζει σχετικούς αριθμητικούς πίνακες και δηλώσεις των Ισπανών παραγωγών που εμφαίνουν ότι οι παραγγελίες που δέχθηκαν οι παραγωγοί αυτοί μειώθηκαν και ότι, συνεπώς, ο εν λόγω κανονισμός τούς προκάλεσε σημαντική ζημία. Υποστηρίζει, επίσης, ότι οι διαφορές σε επίπεδο κοινωνικών δαπανών, προστασίας του περιβάλλοντος και ελέγχου της ποιότητας των προϊόντων προκαλούν ανισότητα ως προς τους όρους του ανταγωνισμού μεταξύ, αφενός, της Ταϊλάνδης και των Φιλιππίνων και, αφετέρου, της Κοινότητας.

22 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι, ακόμη και αν αποδεικνυόταν ότι η ποσόστωση θα μπορούσε να προκαλέσει ζημία στους κοινοτικούς παραγωγούς, δεν προκύπτει από το στοιχείο αυτό η ύπαρξη αθέμιτων στρεβλώσεων των όρων του ανταγωνισμού.

23 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι κανένας κανόνας του κοινοτικού δικαίου δεν απαγορεύει τη λήψη δασμολογικών μέτρων δυνάμενων να μεταβάλουν τους όρους ανταγωνισμού κατά τον τρόπο που επικαλείται η Ισπανική Κυβέρνηση.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

24 Όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, το κοινοτικό δίκαιο δεν απαγορεύει τη λήψη δασμολογικών μέτρων των οποίων οι δυνητικές συνέπειες στον ανταγωνισμό περιορίζονται σε αυτές που επικαλείται, εν προκειμένω, η Ισπανική Κυβέρνηση.

25 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας με το σημείο 12 των προτάσεών του, μια τέτοια απαγόρευση δεν θα επέτρεπε στην Επιτροπή να συμβάλει στη σταδιακή κατάργηση των περιορισμών του διεθνούς εμπορίου. Πράγματι, οποιαδήποτε μείωση δασμών μπορεί να επιφέρει συνέπειες στον ανταγωνισμό μεταξύ των εισαγόμενων από τρίτες χώρες προϊόντων και των αντίστοιχων προϊόντων της Κοινότητας, σε βάρος των κοινοτικών παραγωγών. Ακολουθώντας μέχρι τέλους την επιχειρηματολογία της Ισπανικής Κυβερνήσεως, θα έπρεπε να γίνει δεκτό ότι η Κοινότητα δεν θα μπορέσει ποτέ να μειώσει τους δασμούς επί των εισαγόμενων προϊόντων. Είναι προφανές ότι αυτό δεν μπορεί να ισχύει.

26 Για τους λόγους αυτούς, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει επίσης να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από πλημμέλεια της διαδικασίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

27 Η Ισπανική Κυβέρνηση επισημαίνει ότι ο κανονισμός 975/2003 εκδόθηκε κατά παράβαση της διοικητικής διαδικασίας, καθόσον δεν στηρίζεται σε καμία τεχνική μελέτη από την οποία προέκυψε η ανάγκη εκδόσεώς του. Δεν καταρτίστηκε καμία έκθεση από την οποία μπορεί να προκύψει το επίπεδο εφοδιασμού και οι συνέπειες του ανοίγματος ποσοστώσεως για τον τόνο σε κονσέρβες. Κατά συνέπεια, δεν εκπληρώθηκε η υποχρέωση του αρμόδιου οργάνου να εξετάσει ενδελεχώς και αμερολήπτως όλα τα κρίσιμα στοιχεία της παρούσας υποθέσεως. Η εκ μέρους του διαμεσολαβητή του ΠΟΕ εξέταση δεν μπορεί να υποκαταστήσει εκείνη του Συμβουλίου, δεδομένου ότι οι προτάσεις του εν λόγω διαμεσολαβητή δεν είναι δεσμευτικές και το Συμβούλιο δεν μπορεί να αναθέσει σε τρίτον την ανάπτυξη της κοινής εμπορικής πολιτικής.

28 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι δεν υποχρεούται να προβεί σε αξιολόγηση των συνεπειών πριν αποφανθεί επί υποβληθείσας βάσει του άρθρου 133 ΕΚ προτάσεως της Επιτροπής. Εν πάση περιπτώσει, ο κανονισμός 975/2003 δεν θα είχε εκδοθεί ελλείψει αριθμητικών στοιχείων. Συναφώς, το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι τα αριθμητικά στοιχεία που αφορούν τον συντελεστή και το βάρος σε τόνους της δασμολογικής ποσοστώσεως τόνου σε κονσέρβες αντιστοιχούν σε μεγάλο βαθμό στα στοιχεία που παρουσίασε ο διαμεσολαβητής του ΠΟΕ, ο οποίος είχε αναλύσει την κατάσταση της αγοράς.

29 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο κανονισμός 975/2003 δεν εκδόθηκε στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας, αλλά στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 133 ΕΚ νομοθετικής διαδικασίας. Η διακριτική ευχέρεια που διαθέτει ο νομοθέτης είναι ευρύτερη από αυτή των διοικητικών αρχών.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

30 Όπως αναφέρθηκε με τις σκέψεις 18 έως 20 της παρούσας αποφάσεως, η εφαρμογή της κοινής εμπορικής πολιτικής δεν εξαρτάται από την «κοινοτική προτίμηση». Κατά συνέπεια, δεν απέκειτο, εν πάση περιπτώσει, στο Συμβούλιο να εξετάσει, στο πλαίσιο της εκδόσεως του κανονισμού 975/2003, τις προβλέψιμες επιπτώσεις της δασμολογικής ποσοστώσεως στη βιομηχανία κονσερβών τόνου σε κοινοτικό επίπεδο και να καταρτίσει, προς τούτο, τεχνική έκθεση από την οποία προκύπτει η σημερινή κατάσταση του κοινοτικού εφοδιασμού στον εν λόγω τομέα της οικονομίας.

31 Συνεπώς, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως είναι επίσης απορριπτέος.

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση της συμφωνίας της Κοτονού

Επιχειρήματα των διαδίκων

32 Η Ισπανική Κυβέρνηση επικαλείται παράβαση του άρθρου 12 της συμφωνίας της Κοτονού. Κατά το εν λόγω άρθρο, η Κοινότητα πρέπει, όταν πρόκειται να λάβει μέτρο δυνάμενο να επηρεάσει τα συμφέροντα των κρατών ΑΚΕ, να ενημερώνει εγκαίρως τα κράτη αυτά για τις προθέσεις της. Εν προκειμένω, δεν υπήρξε, όπως υποστηρίζει η Ισπανική Κυβέρνηση, σχετική ενημέρωση.

33 Το Συμβούλιο επισημαίνει ότι η σχετική με τον κανονισμό 975/2003 πρόταση της Επιτροπής αποτελεί δημόσιο έγγραφο και, επομένως, η παράλειψη τυπικής

κοινοποιήσεως της εν λόγω προτάσεως δεν μπορεί να έχει νομικές συνέπειες στο κύρος του εν λόγω κανονισμού. Εξάλλου, η υποχρέωση κοινοποιήσεως που επικαλείται η Ισπανική Κυβέρνηση βρίσκεται στο περιθώριο της διαδικασίας λήψεως αποφάσεων εκ μέρους του Συμβουλίου και δεν αποτελεί ουσιώδη τύπο της διαδικασίας εκδόσεως του κανονισμού. Εν πάση περιπτώσει, τα κράτη ΑΚΕ ενημερώνονταν τακτικώς σχετικά με την εξέλιξη της υποθέσεως.

34 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ενημέρωνε τακτικώς τα κράτη ΑΚΕ και ότι η πρότασή της είχε δημοσιοποιηθεί. Υπενθυμίζει ότι το άρθρο 12 της συμφωνίας της Κοτονού δεν μεταβάλλει τη νομοθετική διαδικασία του άρθρου 133 ΕΚ και ότι η κοινοποίηση που προβλέπει το εν λόγω άρθρο είναι αμιγώς ενημερωτικής φύσεως. Συνεπώς, κατά την Επιτροπή, δεν πρόκειται περί παραλείψεως ουσιώδους τύπου, η οποία συνεπάγεται ακυρότητα του κανονισμού 975/2003.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

35 Το άρθρο 12 της συμφωνίας της Κοτονού προβλέπει ότι «[...] στην περίπτωση που η Κοινότητα προτίθεται, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, να λάβει μέτρο το οποίο ενδέχεται να επηρεάσει τα συμφέροντα των κρατών ΑΚΕ, όσον αφορά τους στόχους της παρούσας συμφωνίας, ενημερώνει εγκαίρως τα κράτη αυτά σχετικά με τις προθέσεις της. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή ανακοινώνει ταυτόχρονα στη Γραμματεία των κρατών ΑΚΕ την πρότασή της για τα μέτρα αυτά [...]».

36 Ακόμη και αν υποτεθεί ότι η επίδικη δασμολογική ποσόστωση ενδέχεται «να επηρεάσει τα συμφέροντα των κρατών ΑΚΕ, όσον αφορά τους στόχους της [συμφωνίας της Κοτονού]» και ότι η παράβαση του άρθρου 12 της συμφωνίας αυτής συνεπάγεται ακυρότητα του κανονισμού 975/2003, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν υφίσταται παράβαση του εν λόγω άρθρου, καθόσον τα κράτη ΑΚΕ είχαν ενημερωθεί δεόντως σχετικά με το μέτρο που επρόκειτο να ληφθεί.

37 Αυτό προκύπτει ιδίως από τα πρακτικά των συνεδριάσεων με τα εν λόγω κράτη που διεξήχθησαν την 1η και την 25η Μαρτίου 2003, κατά τις οποίες γνωστοποιήθηκε στα εν λόγω κράτη μέλη, αφενός, ότι η Επιτροπή επρόκειτο να δεχθεί τη γνώμη του διαμεσολαβητή του ΠΟΕ και, αφετέρου, ότι είχε υποβάλει σχετική πρόταση στο Συμβούλιο.

38 Κατά συνέπεια, ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση των προτιμησιακών συμφωνιών που συνήφθησαν μεταξύ των κρατών ΑΚΕ και των κρατών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του «ειδικού συστήματος καταπολεμήσεως της παραγωγής και διακινήσεως ναρκωτικών»

Επιχειρήματα των διαδίκων

39 Κατά την Ισπανική Κυβέρνηση, η δασμολογική ποσόστωση που προβλέπει ο κανονισμός 975/2003 καθιστά άνευ περιεχομένου τις προτιμησιακές συμφωνίες που έχει συνάψει η Κοινότητα με τα κράτη ΑΚΕ και τα κράτη που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του «ειδικού συστήματος καταπολεμήσεως της παραγωγής και της διακινήσεως ναρκωτικών» (στο εξής: σύστημα καταπολεμήσεως των ναρκωτικών), στο μέτρο που η εν λόγω ποσόστωση εισάγει τον καταγόμενο από τα εν λόγω κράτη τόνο σε κονσέρβες σε ανταγωνισμό με τα αντίστοιχα προϊόντα καταγωγής των χωρών με πιο αναπτυγμένη βιομηχανία.

40 Το Συμβούλιο επισημαίνει ότι στην ποσόστωση που άνοιξε ο κανονισμός 975/2003 επιβάλλεται δασμός 12 %, ενώ για τον καταγόμενο από τα κράτη ΑΚΕ τόνο σε

κονσέρβες ισχύει μηδενικός συντελεστής. Επίσης, διευκρινίζει ότι η έκδοση του κανονισμού αυτού σήμανε τη λήξη μιας παλαιάς διαφοράς με το Βασίλειο της Ταϊλάνδης και τη Δημοκρατία των Φιλιππίνων και απέτρεψε το ενδεχόμενο εκδόσεως καταδικαστικής αποφάσεως από τον ΠΟΕ.

41 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο εν λόγω κανονισμός ουδόλως παραβιάζει τη συμφωνία της Κοτονού ή το σύστημα καταπολεμήσεως των ναρκωτικών. Επί του σημείου αυτού, απαριθμεί τις διαφορές μεταξύ των επίδικων δασμολογικών συστημάτων.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

42 Τα συστήματα προτιμησιακής μεταχειρίσεως για τα οποία γίνεται λόγος στο πλαίσιο του παρόντος λόγου ακυρώσεως αφορούν, στην πραγματικότητα, μόνον τις απαλλαγές από δασμούς, οι οποίες, αφενός, χορηγούνται στο πλαίσιο της συμφωνίας της Κοτονού και, αφετέρου, απορρέουν από το σύστημα καταπολεμήσεως των ναρκωτικών, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 2501/2001 του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2001, για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2002 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2004 (ΕΕ 2001, L 346, σ. 1).

43 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Συμβούλιο, εκδίδοντας τον κανονισμό 975/2003, καθιέρωσε μια δασμολογική ποσόστωση η οποία δεν συνδέεται με τη συμφωνία της Κοτονού ή με το σύστημα καταπολεμήσεως των ναρκωτικών και δεν επηρεάζει τις απαλλαγές από δασμούς που χορηγούνται στο πλαίσιο της εν λόγω συμφωνίας ή του εν λόγω συστήματος. Κατά συνέπεια, ο κανονισμός 975/2003 ουδόλως συγκρούεται με τη συμφωνία της Κοτονού ή με το σύστημα καταπολεμήσεως των ναρκωτικών.

44 Συνεπώς, ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως είναι επίσης απορριπτέος.

Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παραβίαση της αρχής προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

Επιχειρήματα των διαδίκων

45 Κατά την Ισπανική Κυβέρνηση, ο κανονισμός 975/2003 παραβιάζει την αρχή προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των επιχειρηματιών της Κοινότητας, οι οποίοι προέβησαν σε επενδύσεις εντός των κρατών ΑΚΕ και εντός κρατών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος καταπολεμήσεως των ναρκωτικών.

46 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπενθυμίζουν ότι η Κοινότητα διαθέτει διακριτική ευχέρεια κατά την επιλογή των μέσων που απαιτούνται για την υλοποίηση της κοινής εμπορικής πολιτικής και ότι επανειλημμένως κάνει χρήση της διακριτικής της ευχέρειας. Κατά την άποψή τους, από το γεγονός αυτό προκύπτει ότι οι επιχειρηματίες δεν μπορούν να τρέφουν προσδοκίες για τη διατήρηση μιας υφισταμένης καταστάσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

47 Η δυνατότητα προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης παρέχεται σε κάθε επιχειρηματία στον οποίο ένα κοινοτικό όργανο δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες. Επίσης, τίποτα δεν απαγορεύει σε ένα κράτος μέλος να ισχυριστεί, στο πλαίσιο

προσφυγής ακυρώσεως, ότι μια πράξη των κοινοτικών οργάνων προσβάλλει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ορισμένων επιχειρηματιών (αποφάσεις της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-284/94, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-7309, σκέψη 42, και της 15ης Ιουλίου 2004, C-37/02 και C-38/02, Di Lenardo και Dilexport, Συλλογή 2004, σ. I-6911, σκέψη 70).

48 Ωστόσο, όταν οι εν λόγω επιχειρηματίες είναι σε θέση να προβλέψουν τη θέσπιση κοινοτικού μέτρου δυνάμενου να βλάψει τα συμφέροντά τους, δεν μπορούν να επικαλεστούν την αρχή προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (απόφαση της 15ης Απριλίου 1997, C-22/94, Irish Farmers Association κ.λπ., Συλλογή 1997, σ. I-1809, σκέψη 25, και προπαρατεθείσα απόφαση Di Lenardo και Dilexport, σκέψη 70).

49 Εν προκειμένω, λαμβανομένου υπόψη ότι τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν περιθώριο εκτιμήσεως κατά την επιλογή των αναγκαίων για την εφαρμογή της κοινής εμπορικής πολιτικής μέσων, οι επιχειρηματίες δεν δικαιολογούνται να τρέφουν προσδοκίες για τη διατήρηση υφισταμένης καταστάσεως (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση Ισπανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 43).

50 Κατά συνέπεια, οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες δεν μπορούσαν να τρέφουν βάσιμες προσδοκίες για τη διατήρηση του δασμολογικού συντελεστή που επιβαλλόταν στις εισαγωγές τόνου σε κονσέρβες καταγωγής Ταϊλάνδης και Φιλιππίνων, κατά τις διαβουλεύσεις μεταξύ των χωρών αυτών και της Κοινότητας και στο πλαίσιο της σχετικής διαμεσολαβήσεως. Αντιθέτως, ήταν δυνατό να προβλεφθεί ότι οι διαδικασίες αυτές μπορούσαν να οδηγήσουν σε μείωση του εν λόγω συντελεστή.

51 Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο, εκδίδοντας τον κανονισμό 975/2003, δεν παραβίασε την αρχή προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και, ως εκ τούτου, αυτός ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του εβδόμου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από ελλιπή αιτιολογία

Επιχειρήματα των διαδίκων

52 Κατά την Ισπανική Κυβέρνηση, η αιτιολογία του κανονισμού 975/2003 είναι ανεπαρκής, στο μέτρο που η πρώτη αιτιολογική σκέψη του απλώς παραπέμπει στην έκθεση του διαμεσολαβητή του ΠΟΕ, η οποία δεν είναι δεσμευτική για την Κοινότητα. Επιπλέον, ο κανονισμός αυτός δεν αντιμετωπίζει σφαιρικώς το πρόβλημα, καθόσον δεν εξετάζει τις συνέπειες των μέτρων που προβλέπει για τη βιομηχανία κονσερβών τόνου σε κοινοτικό επίπεδο.

53 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι οι αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 975/2003 συνιστούν επαρκή αιτιολογία της εκδόσεώς του.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

54 Από την επιβαλλόμενη από το άρθρο 253 ΕΚ αιτιολογία πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του οργάνου που εκδίδει την πράξη, προκειμένου να καθίσταται δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που υπαγόρευσαν το ληφθέν μέτρο και στο Δικαστήριο να ασκεί τον έλεγχό του (προπαρατεθείσα απόφαση Ελλάδα κατά Συμβουλίου, σκέψη 19, και απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2001, C-301/97, Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. I-8853, σκέψη 187).

55 Όταν, όπως εν προκειμένω, πρόκειται για πράξη γενικής ισχύος, η αιτιολογία μπορεί να περιοριστεί στην περιγραφή, αφενός, της συνολικής καταστάσεως που οδήγησε στην έκδοσή της και, αφετέρου, των γενικών σκοπών που επιδιώκει (προπαρατεθείσες αποφάσεις Ισπανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 28, και Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου, σκέψη 189).

56 Εν προκειμένω, η πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 975/2003 συνοψίζει με σαφή και μη διφορούμενο τρόπο την κατάσταση που οδήγησε στο άνοιγμα της προβλεπόμενης δασμολογικής ποσοστώσεως.

57 Η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού διευκρινίζει τον κύριο σκοπό του, ήτοι τη διευθέτηση παλαιάς εμπορικής διαφοράς μεταξύ, αφενός, της Κοινότητας και, αφετέρου, του Βασιλείου της Ταϊλάνδης και της Δημοκρατίας των Φιλιππίνων.

58 Τέλος, οι επόμενες αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού εκθέτουν τους λόγους που οδήγησαν στη θέσπιση των λεπτομερειών εφαρμογής της δασμολογικής ποσοστώσεως. Εξηγούν, μεταξύ άλλων, ότι ήταν σκόπιμο να καθοριστούν, με αφορμή τη διευθέτηση της εν λόγω εμπορικής διαφοράς, τμηματικές δασμολογικές ποσοστώσεις, αφενός, για τις χώρες που έχουν σημαντικό συμφέρον για τον εφοδιασμό με τόνο σε κονσέρβες και, αφετέρου, για τις άλλες χώρες.

59 Η αιτιολογία του κανονισμού 975/2003 περιλαμβάνει, επομένως, σαφή περιγραφή των πραγματικών περιστατικών και των σκοπών που επιδιώκει ο κοινοτικός νομοθέτης. Η αιτιολογία αυτή αρκεί, εξάλλου, για να μπορέσει η Ισπανική Κυβέρνηση να επαληθεύσει το περιεχόμενό της και να εξακριβώσει αν ήταν σκόπιμο να προσβάλει τη νομιμότητα του εν λόγω κανονισμού.

60 Κατά τα λοιπά, όπως προαναφέρθηκε με τη σκέψη 30 της παρούσας αποφάσεως, δεν απέκειτο στο Συμβούλιο να εξετάσει τις επιπτώσεις της δασμολογικής ποσοστώσεως στη βιομηχανία κονσερβών τόνου σε κοινοτικό επίπεδο. Κατά συνέπεια, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της Ισπανικής Κυβερνήσεως, το ζήτημα αυτό δεν έπρεπε να περιλαμβάνεται στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 975/2003.

61 Επομένως, ο έβδομος λόγος ακυρώσεως πρέπει επίσης να απορριφθεί.

Επί του ογδόου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από κατάχρηση εξουσίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

62 Η Ισπανική Κυβέρνηση επικαλείται κατάχρηση εξουσίας, στο μέτρο που η δασμολογική ποσόστωση τόνου σε κονσέρβες κατανεμήθηκε αυθαίρετα στο σύνολο σχεδόν των δικαιούχων κρατών, συμπεριλαμβανομένης της Ινδονησίας, και το υπόλοιπο χορηγήθηκε σε τρίτες χώρες. Κατά την κυβέρνηση αυτή, τα ποσοστά που καθορίζει το άρθρο 3 του κανονισμού 975/2003 απάδουν ακόμη και προς την ίδια την έννοια της ποσοστώσεως και αποτελούν μάλλον αποτέλεσμα πολιτικής διαπραγματεύσεως. Επίσης, το ληφθέν μέτρο είναι αντίθετο προς τον σκοπό για τον οποίο θεσπίστηκε, καθόσον το Συμβούλιο δεν έλαβε υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές που προβλέφθηκαν προς κάλυψη των πλέον επειγουσών αναγκών της Κοινότητας όσον αφορά το οικείο προϊόν. Τέλος, οι δασμολογικές προτιμήσεις που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός δημιουργούν επισφαλές προηγούμενο, καθόσον άλλα κράτη μέλη θα θεωρήσουν ότι είναι θύματα δυσμενούς διακρίσεως και θα ζητήσουν, κατά συνέπεια, παρεμφερείς δασμολογικές προτιμήσεις.

63 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι τα πραγματικά περιστατικά της παρούσας υποθέσεως δεν στοιχειοθετούν κατάχρηση εξουσίας κατά την έννοια της νομολογίας.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

64 Όπως επανειλημμένως έκρινε το Δικαστήριο, μια πράξη έχει εκδοθεί κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον όταν προκύπτει, βάσει αντικειμενικών, λυσιτελών και

συγκλινουσών ενδείξεων, ότι εκδόθηκε με αποκλειστικό ή, τουλάχιστον, πρωταρχικό σκοπό διαφορετικό από τους προβαλλόμενους ή με σκοπό την καταστρατήγηση μιας διαδικασίας που προβλέπει ειδικά η Συνθήκη για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων περιστάσεων (βλ. αποφάσεις της 14ης Μαΐου 1998, C-48/96 P, Windpark Groothusen κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-2873, σκέψη 52, και της 22ας Νοεμβρίου 2001, C-110/97, Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. I-8763, σκέψη 137).

65 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Ισπανική Κυβέρνηση δεν παρέσχε τέτοιες ενδείξεις.

66 Αντιθέτως, η δασμολογική ποσόστωση που καθορίζουν τα άρθρα 2 και 3 του κανονισμού 975/2003 προφανώς εκπληρώνει τους σκοπούς που εκτίθενται στη δεύτερη και τρίτη αιτιολογική σκέψη, ήτοι τη διευθέτηση παλαιάς διαφοράς με το Βασίλειο της Ταϊλάνδης και τη Δημοκρατία των Φιλιππίνων και τον καθορισμό, με αφορμή τη διευθέτηση της εν λόγω διαφοράς, τμηματικών δασμολογικών ποσοστώσεων για τις χώρες που έχουν ουσιαστικό συμφέρον για τον εφοδιασμό με τόνο σε κονσέρβες, αφενός, και, αφετέρου, για τις άλλες χώρες.

67 Όσον αφορά το επιχείρημα της Ισπανικής Κυβερνήσεως ότι ο εν λόγω κανονισμός δημιουργεί προηγούμενο, καθόσον άλλα κράτη θα ζητήσουν παρεμφερείς δασμολογικές προτιμήσεις, αρκεί η διαπίστωση ότι από τον ισχυρισμό αυτό, ακόμη και αν αποδεικνυόταν αληθής, ουδόλως προκύπτει ότι το άνοιγμα της επίδικης ποσοστώσεως υπηρετούσε άλλους σκοπούς, πλην των προβαλλομένων, ή απέβλεπε στην παράκαμψη μιας διαδικασίας προβλεπομένης ειδικώς για την αντιμετώπιση των περιστάσεων της υπό κρίση υποθέσεως.

68 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο όγδοος λόγος ακυρώσεως είναι απορριπτέος.

69 Επειδή κανένας από τους λόγους ακυρώσεως που προβάλλει η Ισπανική Κυβέρνηση δεν μπορεί να γίνει δεκτός, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

70 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι το Συμβούλιο ζήτησε την καταδίκη του Βασιλείου της Ισπανίας και αυτό ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 4, του ίδιου κανονισμού, η Επιτροπή, ως παρεμβαίνουσα, φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει το Βασίλειο της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα, πλην αυτών της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)